

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

CEZA BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1980/841

KARAR NO : 1981/662

ÖZET :Sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin olup,ilândan üç aydan daha önce işlen ve 1402 sayılı Yasa'nın 13/b.maddesinde yazılı bağlantı koşulu gerçekleşmeyen suça ait davanın Adli Yargı yerinde görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : K.H.

Sanık : Şaban Bilgin

O L A Y : Sanık Şaban Bilgin 6.9.1977 günü Sırrı Bulut takma ismiyle yayınladığı (Yeni Demokratik Devrim) isimli kitabında komünizm propogandası yaptığı iddiası, İstanbul C.Savcılığı'nca 3.3.1978 günlü iddianamesiyle hakkında Basın Kanununun 16.Türk Ceza Kanununun 142/1-6.,173/son maddelerine göre kamu davası açılmıştır.

Yine sanığın sorumlu yazı işleri müdürlüğünü yaptığı (Demokratik Halk İktidarı için Kurtuluş Yolu) isimli İstanbulda yayınlanan gazetenin 10.12.1977 tarihli ve 3 sayılı nüshasında komünizm propogandası,ırkçılık ve bölücülük propogandası yapmak suçundan aynı yer C.Savcılığı'nca 14.4.1978 tarihli iddianamesinde basın kanununun 16.Türk Ceza Kanununun 142/1-3.,173/son maddelerine göre hakkında kamu davası açılmıştır.

İstanbul 5.Ağır Ceza Mahkemesi 28.12.1978 günü,yukarıda belirtilen bu davalarla birleştirmiş ve 27.11.1979 gününde,Esas 1978/70,Karar 1979/496 sayı ile;davaya bakmanın sıkıyönetim askeri mahkemesinin görevine girdiğinden bahisle görevsizlik kararı vermiştir.

Yine aynı sanığın sorumlu yazı işleri müdürlüğünü yaptığı (Demokratik Halk İktidarı için Kurtuluş Yolu) isimli gazetenin 22.10.1977 günlü özel sayısında yayınladığı (Kırmızı)başlıklı yazıda komünizm propogandası,ırkçılık ve bölücülük propogandası yapmak hükümetin manevi şahsiyetini tahkir,kanunun yürüm saydığı fiili övmek suçlarından 5680 sayılı Basın Kanununun 16.Türk Ceza Kanununun 142/1-6.,159/1.ve 312.maddeleriyle aynı yer C.Savcılığı'nca kamu davası açılmıştır.

İstanbul 3.Ağır Ceza Mahkemesi 25.12.1979 gününde,Esas 1978/11,Karar 1979/40 sayı ile,olayın sıkıyönetim mahkemesinin görevine girdiğinden sözederek görevsizlik kararı vermiştir.

İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 2.Numaralı Askeri Mahkemesi,İstanbul 5 ve 3.Ağır ceza mahkemelerinden gelen dava dosyalarını birleştirmiş ve 17.10.1980 gününde,1978-566-448 sayı ile sanığa atılı suçların sıkıyönetim ilânından üç aydan daha önce işlendiğini sıkıyönetim ilânını gerektiren suçlardan bulunmadığını ve sıkıyönetim mahkemelerinde görülmemekte olan davalarla genel ve ortak bağlantısı bulunmadığını ileri sürerek 2247 sayılı Yasa'nın 19.maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirtilmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulmasına karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :Türk Ulusu adına Yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi

Tolungüç, Orhan Erdem, Y. İsmet Ayer ve Haluk Yardımcı'nın katılmaları ile yaptığı 26.10.1981 günlü toplantıda, geçici raportör Fikret Erem'in raporu ile dosyadaki belgeler, Cumhuriyet Başsavcılığı'nın Askeri, Askeri Yargıtay Başsavcılığı'nın Adli yargı yerinin görev olduğu yolundaki düşünceleri okunduktan; toplantıya, Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan yardımcı Durmuş Ganioglu ile Askeri Yargıtay Başsavcısı yerine katılan yardımcı Musa Semez'in Adli Yargı'nın görevli olduğunu belirten sözlü açıklamaları dinlendikten sonra şerh ve teklifi görüşülüp düşünüldü:

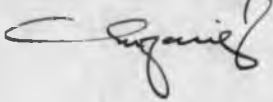
Olay yerinde oluş biçimi açıklanan sanığa atılı suçlar, sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin ise de; ilândan üç aydan daha önce işlenmesi nedeniyle 1402 sayılı Yasa'nın 13/a.maddesi kapsamı dışında kalmaktadır. Bu suçların sıkıyönetim askeri mahkemelerinin el koyduğu suçlarla genel ve ortak amaç içerisinde, örgütsel ve organik biçimde yapıldığını gösteren somut delil bulunduğu dair dosyada bir kayda rastlanmadığından aydınlatma Yasa'nın 13/b.maddesindeki koşulda gerçekleşmemiştir.

Bu nedenle, davanın Adli Yargı yerinde görülmesi gerekir.

SONUÇ: Anlaşmazlığın niteliğine göre Adli Yargı yerinde çözülmesi gerektiğine, nedenle İstanbul 3. Ağır Ceza Mahkemesi'nin 25.12.1979 günlü, Esas 1978/11, Karar 1979/40 ve aynı yer 5. Ağır Ceza Mahkemesi'nin 27.11.1979 günlü, Esas 1978/70, Karar 1979/496 sayılı görevsizlik kararlarının kaldırılmasına 26.10.1981 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

Başkan

Ahmet H. Boyacıoğlu

Üye

Fethi Özdural

Üye

İsmail Oğuz

Üye

Şeref Tolungüç

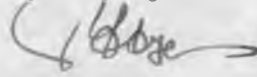
Üye

Orhan Erdem

Üye

Y. İsmet Ayer

Üye

Haluk Yardımcı

